

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

Učím o klimatu

1

O jakých tématech by se mělo na ZŠ a SŠ více mluvit?

Jaké jsou příklady dobré praxe?

2

3

Jsou i nějaké negativní příklady klimatického vzdělávání?

Odpovídají studenti, kteří jsou sami aktivně zapojeni do různých projektů o klimatickém vzdělávání.

Materiál byl vytvořen v rámci projektu "Towards an open, fair and sustainable Europe in the world Third Trio EU Presidency Project" financovaného Evropskou unií a Sida. Projekt je realizován organizacemi CONCORD Sweden; Coordination SUD; České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS); a CONCORD Europe. Obsah tohoto materiálu nevyjadřuje názory dárců a nezakládá žádnou odpovědnost na jejich straně.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

KLÁRA BĚLÍČKOVÁ

studentka SŠ, 17 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

Rozhodně kontexty klimatické krize, sociální problematika, pojmenování konkrétních viníků - jako je fosilní průmysl - a nabízení konkrétních řešení a aktivit.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Dělali jsme dny udržitelnosti pro celou školu (SŠ) v online i fyzické výuce. Třída, která akci organizovala, vybrala několik hostek a hostů podle vlastního výběru z oblastí zemědělství, ekonomie, ekologie a cesty.

Argumentační eseje v přírodních vědách i českém jazyce (třeba na témata "jíst maso nebo ne" aj.): nejen, že se studentstvo učí konkrétní formát argumentační eseje, ale dohledává si témata a argumenty, které se na problematiku klimatické krize napojují.

Konstruované zasedání zastupitelstva o konkrétní lokální problematice navázané na klimatickou krizi. Třída se rozdělí na několik zájmových skupin s konkrétním zadáním, připraví si podklady a následně je veden falešný proces v hodině. (Studentstvo se učí základní politické a společenské procesy a začíná vnímat, jak je často těžké prosadit nová řešení).

Je důležité vnímat, že klimatická krize je průřezové téma a týká se historie, přírodních věd, společnosti a kultury, nemůžeme ji vnímat jenom jako téma, které se probere jednou a nikdy se k němu kontextově nevracíme.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

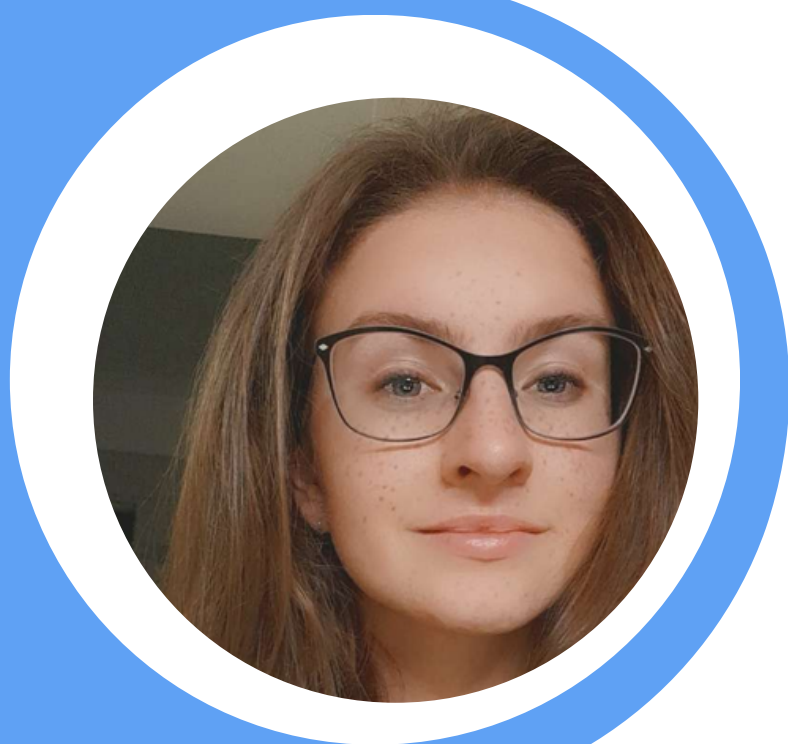
Na střední škole ne... na základní škole, ani na osmiletém gymnáziu (první čtyři ročníky), jsem se s klimatickou krizí, mimo jedné přednášky, vůbec nesešla.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

ROXOLANA SOBOTOVÁ

studentka gymnázia, 19 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

Myslím si, že je velmi důležité uvádět informace na pravou míru a studentům předkládat fakta, aby měli aktuální a reálné informace. Například (nejen) moji spolužáci mají za to, že recyklace je hodně prospěšná životnímu prostředí a tím bychom mohli zastavit globální oteplování.

Řekla bych, že je důležité, abychom věděli, co jsou opravdu efektivní způsoby, jak globální krizi zpomalit. Dále si myslím, že je důležité, abychom si uvědomili všechny dopady klimatické změny, a to hlavně fakt, že je mnohem rozsáhlejší a ovlivňuje mnohem více oblastí, než si mnozí z nás uvědomují.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Mně osobně byl velmi přínosný projekt *1Planet4All*, kde jsme se s naším týmem dozvěděli spousty nových informací, které mně osobně změnilo pohled na celou klimatickou změnu. Došlo mi, jak je to závažné, a že do té doby jsem měla naprosto zkreslenou představu. Nabyli jsme také cenné zkušenosti co se organizování větší akce týče. Také musím ocenit, že naši učitelé nás podporovali na každém kroku, a snažili se nás spíše popostrkovat k řešení samotných problémů, se kterými jsme se setkávali, než že by nám rovnou ukázali řešení.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Jako problém bych možná označila to, že jsme s některými věcmi začali hodně na poslední chvíli. Konkrétně jsme plakáty vyvěsili až týden před akcí. Každopádně jsme se z toho mohli poučit pro plánování dalších akcí. Dále jsme během projektu měli u některých mladších žáků problém s motivací a prokrastinací - úkoly plnili pozdě nebo úplně přestali chodit na schůzky. Jinak nemůžu říct, že bych měla vyloženě špatnou zkušenost. To, že někteří lidé mají jiné názory než vy, bohužel neovlivníte.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

ELIŠKA SÁČKOVÁ

studentka VŠ (environmentální
studia a sociologie), 21 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

O politice (klimatické politiky, zákony a další základy), energetice (zdroje, co se využívá, co má jaké dopady), uhlíkové neutralitě (co to znamená, jak se k ní dá dostat), o mitigaci a adaptaci, co je ekologie a co environmentalistika (už nechci poslouchat, že jsem ekoložka nebo že ekologové třídí odpadky), základní přírodní a fyzikální děje (něco z ekologie, biodiverzita, sklen. efekt a jak se momentálně proměňují) a taky lokální problémy a změny v jakékoliv formě.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Dobré bylo, když jsme v posledních ročnících na gymnáziu měli v zeměpisu prezentace na různá témata, kam jsme mohli vložit různé zajímavosti. V prezentaci o Jihomoravském kraji jsem povídala o chráněných oblastech a hodně i o Moravské Amazonii, o které se moc neví.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Mám pocit, že jsem se toho obecně ve škole moc nedozvěděla: kromě skleníkového efektu, "globálního oteplování" a skleníkových plynů nic moc. Zabývali jsme se neaktuálními problémy anebo skoro ničím spojeným s klimatem a vůbec environmentalistikou. Vše, co jsem se před studiem na VŠ o klimatu apod. dozvěděla, bylo díky hnutí Fridays For Future, kde jsem se díky našim činnostem bavila i s experty. To byla v tu chvíli moje jediná (zábavná) šance na environmentální nauku.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

LUDMILA KOZLOVÁ

studentka gymnázia, 15 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

O řešeních, naději a praktických cestách, jak může každý přispět. Tyto varianty by měly zaznít po každém popisu problému a měl by se na ně brát klidně větší důraz než na samotný problém. Obecně by se v rámci klimatického vzdělávání nemělo jen mluvit, ale hlavně konat. Žáci by si měli zkusit drobné projekty v jejich okolí, aby si sami zkusili, jak změny fungují, pochopili a získali sebedůvěru, že i oni mohou mnoho ovlivnit.

Nejen v ohledu na děti by podle mě bylo velmi přínosné, užitečné a oči otevírající popisovat a dosáhnout pochopení propojení a fungování jednotlivých úrovní nebo pilířů řešení environmentálních problémů, díky čemuž by lidé věděli, jak taková cesta k řešení komplexně funguje a nesnažili se jen útržkovitě přispívat sebou vybranou činností, aniž by věděli, jaký má doopravdy dopad a s čím se doplňuje, aby měla doopravdický smysl. Tím mám na mysli úroveň osobní, sdílecí a systémovou. Vlastně nevím, jestli jsou tyto pilíře a jejich sounáležitost obecně známy, je to něco, co jsem si sama odvodila, ale vidím velký smysl a klíčivost v tom, aby to co nejvíce lidí pochopilo.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

S naší třídou na ZŠ jsme byli zapojeni do programu Škola pro udržitelný život, díky které jsme si zkusili doopravdy něco změnit, lépe poznali své okolí, prohloubili třídní vztahy a procvičili spolupráci a komunikovali s vedením města. Myslím, že nám to ukázalo, že mnohé můžeme i my ovlivnit, bohužel ale spolužáci nebyli úplně nadšení. Inspirativní byl přístup učitelky v tom, že nám nechala naprosto otevřené pole působnosti v průběhu celé cesty k realizaci a nechala nás samostatně vše zařídit. Pro mě osobně je ale ideálním příkladem výchovy k udržitelnosti Ekotým, který jsem sama vedla především pro prvostupňové děti na mé základní škole.

Byl založen na osvojování hodnot a kompetencí potřebných ke smysluplnému přispívání k tvorbě udržitelné společnosti díky tvorbě drobných projektů vedoucích ke snížení dopadu na životní prostředí. Díky samostatnému tvoření environmentálních projektů se aktivní formou s výsledkem nejen dozví o ochraně životního prostředí, ale hlavně se naučí, co obnáší tvořit projekt, procvičí si komunikační schopnosti, mediální možnosti a zažijí si hledat řešení místo tesknění a začnou si věřit, že sami ve svém věku dokážou ovlivňovat své okolí k lepšímu. Výše zmíněné je vede k prohloubení spolupráce, ohleduplnosti a upřednostňování řešení, což jsou podle mě základní hodnoty potřebné k tvorbě udržitelné budoucnosti. V budoucnu bych ráda našla cestu, jak koncept Ekotýmu aplikovat do výuky.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Já osobně asi ne, ale jako špatnou formu vnímám, když se učitelé snaží dostávat environmentální témata ke studentům právě cestou katastrofického popisu problému bez řešení a to formou jednostranného výkladu.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

KAMILA JENŠOVÁ

studentka VŠ (environmentální studia a sociální pedagogika), 21 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

Především by se žákům neměly prezentovat neaktuální informace ze starých učebnic (např. v hodinách zeměpisu). Pokud se probírají např. zemské sféry, vyloženě se nabízí propojení s tématem klimatické změny. Stejně tak v biologii by se u každé probírané skupiny živočichů mohlo například řešit její ohrožení, ekologická funkce atd.

Minimálně v přírodovědných předmětech je spousta prostoru, kde se zařazení těchto témat přímo hodí. Dále bych také samozřejmě uvítala praktické tipy, jak jako jednotlivec něčemu v této oblasti přispět - např. probrat téma soběstačnosti, přírodních zahrad, aktivismu, alternativních ekonomických systémů atd.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Pro mě byla hodně inspirativní úzká spolupráce ZŠ Horka nad Moravou, již jsem na prvním stupni navštěvovala, a centra ekologických aktivit Sluňákov. Často jsme navštěvovali jejich výukové programy. Myslím, že mě tato zkušenost hodně ovlivnila v zájmu o téma. Na gymnáziu pak snad jen pár besed s lesníky a jedno celoškolské promítání filmu o znečištění oceánů.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Nevzpomínám si, snad jen ona téměř úplná absence tématu.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

JAKUB NEKVASIL

student gymnázia, 16 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

O tom, jak každý může sám svým dílem přispět k tomu, aby byl jeho život i život lidí v jeho okolí udržitelnější.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Mám svůj vlastní, již na jedné škole zkoušený, program "*klimatické dny*". Třídenní program založený na otevírání otázek ohledně klimatu, dále přednášky odborníků a reálná akce třetí den. Pokud byste chtěli více info napište mi mail na kubiknekvasil@seznam.cz, moc uvítám jakoukoli spolupráci.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Často jsou studenti skeptičtí a nejsou ochotní se moc zapojovat. Je to myslím z toho důvodu, že je to považováno v kolektivu za relativně negativní téma a člověk kdyby se o to začal zajímat, tak "přijde" o kamarády.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

**PAVLÍNA
ČAPKOVÁ**

studentka gymnázia, 18 let

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

O všech. Chci říct, že se o klimatu ve škole spíš neučíme.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Jedna přednáška mě přivedla k tomu vůbec začít přemýšlet o planetě a o tom, že chci začít chránit životní prostředí. Bylo to na základní škole, asi ve třetí třídě, a byla, myslím, o plýtvání vodou. Moc si z toho nepamatuji, ale od té doby jsem si už nikdy při čištění zubů nenechala zapnutý kohoutek.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Přijde mi, že učitelé na naší škole mají jasný a neměnný názor (né úplně správný) a neberou, že by to mohlo být jinak.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

**ADAM
SLANINÁK**

student gymnázia, 16 let

Učím o klimatu

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

Obecně by se mělo začít o klimatických změnách mluvit. Ať už jde jak o světové globální oteplování, tak i o lokální problémy spojené s regiony, ve kterých žijeme. U nás je to třeba nedostatek vody v odlehlejších částech vesnice.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Měl jsem radost, když nám v biologii pustila p. učitelka video z jsns.cz. Bylo o jižní části USA, o lidech, kteří museli opustit domov kvůli přírodním podmínkám. Klimatičtí uprchlíci se jim říká? To bylo na konci 4. ročníku na osmiletém gymplu. Letos (v 5.) jsme to probírali v atmosféře i teď v hydrosféře. Dopady i to, co to způsobuje. Líbil se mi přístup p. učitelky, která uvedla i příklady přímo z okolí, co se mění. Ale všechno je to podle mě o učitelích, každý předmět. A zejména za tyto jsem velice vděčný.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Je jí málo. Ano, беру jako úspěch, že se tomu věnujeme třeba hodinu, dvě, ale je to tak sofistikované a složité téma, že to nestačí. Jde o to, jak moc nás jednou může zasáhnout.

UČÍME SE O KLIMATU?

anketa mezi mladými lidmi

**JAKUB
SYSEL**

student VŠ, 19 let

Učím o klimatu

1

O jakých tématech, otázkách, či událostech souvisejících s klimatickým vzděláváním by se mělo ve škole více mluvit?

Dle mého je třeba problematiku změny klimatu žákům vysvětlovat z více pohledů: třeba z pohledů ekonomických, ochránářských nebo i politických. Je třeba řádně vysvětlit, jak změna funguje a jaké má následky.

Výuka klimatických změn by se neměla brát tak, že první, co se studentům řekne, je to, že klimatická změna je špatná, aniž by jim bylo vysvětleno proč. Nejdříve by učitel měl vysvětlit, jak vše funguje a jaký to má vliv a žáci by poté měli sami přijít na to, že klimatická změna není dobrá.

2

Máš nějakou INSPIRATIVNÍ ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Ne přímo inspirativní, ale s problematikou klimatických změn jsem se pořádně setkal až na střední škole, kdy nám byla vysvětlena podstata problému a poté si na to každý vytvořil svůj názor, který pak mohl vyjádřit formou debaty.

3

Máš nějakou ŠPATNOU ZKUŠENOST s výukou změny klimatu na základní či střední škole?

Jediná špatná zkušenost je, že jsem se o problému nedozvěděl dříve.

Materiál byl vytvořen v rámci projektu "Towards an open, fair and sustainable Europe in the world Third Trio EU Presidency Project" financovaného Evropskou unií a Sida. Projekt je realizován organizacemi CONCORD Sweden; Coordination SUD; České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS); a CONCORD Europe. Obsah tohoto materiálu nevyjadřuje názory dárců a nezakládá žádnou odpovědnost na jejich straně.

